

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 247/2026-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených LOVÁSZ LEGAL s. r. o., Železničiarska 18, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 62C/36/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 62C/36/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 62C/36/2023 **prikazuje** konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadostučinenie každému po **1 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **1 014,41 eur** a tieto zaplatiť ich advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. apríla 2026 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu

v civilnom spore s tým, že mestskému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietáhov a každému z nich bude priznané finančné zadost'učinenie po 10 000 eur.

2. Sťažovatelia sa žalobou z októbra 2023 proti žalovanému developerovi domáhajú určenia, že medzi nimi trvá vzťah podľa zmluvy o budúcej zmluve z júla 2021, podľa ktorej bol žalovaný povinný na nich kúpnu zmluvou previesť vlastnícke právo k bytu v novostavbe, ktorá mala byť dokončená do novembra 2021. Napriek tomu, že novostavba nebola skolaudovaná, sťažovatelia byt užívajú od decembra 2021, pričom žalovaný ich vyzval na vypratanie bytu, tvrdiac, že zmluva o budúcej zmluve pre zmenu pomerov zanikla. Mestský súd doručovanie vyjadrení strán ukončil v apríli 2024, no doteraz nenariadil pojednávanie. Sťažovatelia popritom proti žalovanému podali v januári 2023 žalobu o uzavretie kúpnej zmluvy k bytu, no toto konanie mestský súd prerušil do skončenia ústavnou sťažnosťou namietaného konania. Pojednávanie bolo nariadené na jún 2026.

3. Sťažovatelia namietajú, že mestský súd ani po viac ako dvoch rokoch od posledného úkonu nenariadil pojednávanie a konanie o ich žalobe trvá takmer dva a pol roka. Podľa sťažovateľov postup mestského súdu bude viesť k tomu, že sa o roky oddiali zápis ich vlastníckeho práva k bytu. Zdôrazňujú, že v konaní sa rieši ich právo k obydliu, keďže iné nehnuteľnosti nevlastnia a majú deti, ktoré s nimi bývajú. Podľa sťažovateľov hrozí, že prídu o strechu nad hlavou, pričom žalovaný robí obštrukcie, ktorými im sťažuje nielen nadobudnutie vlastníckeho práva k bytu, ale aj jeho užívanie, čo viedlo k tomu, že svojich práv sa museli domáhať v ďalšom konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu sťažovatelia vyvodzujú z dlhotrvajúceho stavu právnej neistoty o ich vlastníckom práve a zdôrazňujú, že konanie ešte môže trvať niekoľko rokov.

4. Mestský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uznáva svoju nečinnosť od júna 2024 do apríla 2026, kedy nedošlo k vykonaniu žiadneho procesného úkonu. Poukazuje však na nález (II. ÚS 311/2022), ktorým ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú odmietol ústavnú sťažnosť, kde spor trval tri roky a štyri mesiace bez vykonanie pojednávania. Zdôrazňuje objektívne skutočnosti, ktoré bránili konať urýchlene (vysoké množstvo reštančných vecí, dvojmesačnú práceneschopnosť sudcu a zmenu sídla súdu). Požadované finančné zadost'učinenie považuje za neprimerané a nedôvodné vzhľadom na správanie sťažovateľov, ktorí bez predchádzajúcej sťažnosti predsedovi súdu podali ústavnú sťažnosť.

II.

5. Účelom základného práva na prerokovanie do vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti vecí, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Konanie, ktorým sa sťažovatelia domáhajú určenia existencie právneho vzťahu, tvorí bežnú súčasť agendy civilných súdov a jeho povaha nevykazuje znaky nadmernej skutkovej alebo právnej zložitosti. Sťažovatelia k predĺženiu konania neprispeli. Vec sťažovateľov má pre nich nepochybne veľký význam, keďže sa týka ich práv k obydliu. K tomu, že o žalobe nie je stále rozhodnuté, došlo

v dôsledku nečinnosti mestského súdu. Skutočnosť, že viac než dva roky je mestský súd nečinný a že ani po dvoch rokoch a šiestich mesiacoch od podania žaloby nebolo vykonané ani prvé pojednávanie, sama osebe odôvodňuje vyslovenie porušenia ústavných práv sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavnej sťažnosti preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovieť a mestskému súdu prikázané, aby konal bez zbytočných prietáhov.

7. K tvrdeniam o objektívnych prekážkach v konaní treba uviesť, že systémové zlyhania správy súdnictva nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú štát zodpovednosti za prietahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov alebo dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť, či k prietahom v konaní došlo, a odstrániť stav právnej neistoty sťažovateľov

8. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom jediným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľov bola nečinnosť mestského súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľov, ktorí sa nestážovali na prietahy predsedovi súdu, a význam rozhodnutia pre sťažovateľov bolo sťažovateľom podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie každému po 1 000 eur s tým, že vo zvyšnej časti sa ich návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovuje.

9. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľov odôvodňuje, aby im mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré im vznikli právnym zastúpením a ktorých výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 396,50 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 15,86 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 1 014,41 eur. Podanie ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľov bolo spojené so zhodnou argumentáciou. Sťažovateľom poskytnuté právne služby nevyžadovali osobitný prístup. Preto nebol dôvod zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, keďže niet rozdielu v tom, či bola právna služba poskytnutá jednému alebo dvom sťažovateľom. To platí osobitne v konaní o ústavnej sťažnosti, v ktorom možno náhradu trov konania priznať len v odôvodnených prípadoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu